

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 411-01/17-15/
Ljubljana, 14. 6. 2017

Državni svet Republike Slovenije je na 52. seji 14. 6. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobude državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi s financiranjem občin, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobude državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, in predlaga Ministrstvu za javno upravo in Ministrstvu za finance, da pobude proučita in nanje odgovorita.

Pobude državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, se glasijo:

1. Primerna poraba občine za posamezno proračunsko leto naj se določi po naslednji enačbi:

$$PP_i = 0,61 + 0,12 * PM_i + 0,04 * \check{S}M_i + 0,06 * SU_i + 0,07 * SD_i + 0,8 * Bi + 0,2 * Wi) * P * O_i.$$

2. Ohrani naj se veljavna zakonska rešitev, po kateri so občine, na območju katerih so naselja s stalno naseljeno romsko etično skupnostjo, upravičene do sredstev za sofinanciranje uresničevanje pravic romske skupnosti. Zakon naj določi tudi, da se sredstva iz državnega proračuna zagotovijo tudi občinam, na območju katerih živi več kot 500 Romov (tudi če niso naseljeni v etnični skupnosti).
3. Sprejme naj se Zakon o glavnem mestu Vzhodne kohezijske regije, na podlagi katerega bi Mestna občina Maribor prejela dodatna sredstva.

Obrazložitev:

I)

Mestna občina Maribor se že nekaj let srečuje s problemom financiranja zakonskih nalog, saj dejanski zneski, ki jih Mestna občina Maribor plačuje za izvajanje teh nalog, bistveno presegajo zneske, ki so izračunani na podlagi enačbe za izračun primerne porabe, opredeljene v Zakonu o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11 in 14/15-ZUUJFO; v nadaljevanju: ZFO-1) in jih občina prejema kot prihodek v proračun.

Medtem ko je Ustavno sodišče z odločbo št. U-I-150/15-25 razveljavilo Pravilnik o določitvi podprogramov, ki se upoštevajo za ugotovitev povprečnine (Uradni list RS, št. 53/09), se s predlogom novega pravilnika črta kar nekaj podprogramov, za katere pripravljavec podzakonskega akta meni, da niso zakonsko obvezni, ampak zakonsko neobvezni programi. To bi posledično lahko pomenilo še nižje prihodke občin iz naslova povprečnine. Dejstvo je, da so ti podprogrami vitalnega pomena za Mestno občino Maribor, blagostanje in kakovost življenja njenih občanov in imajo veliko nacionalno težo. Pričakuje se, da bodo pripombe Mestne občine Maribor, ki so bile poslane tudi na Skupnost občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije (priloga 1), upoštevane, saj je kriterij, na podlagi katerega se predlaga črtanje določenih podprogramov, povsem neprimeren.

Ker imajo mestne občine drugačno vlogo od ostalih - nemestnih – občin in izvajajo celo vrsto nalog, ki jih druge občine ne izvajajo, se srečujejo s problemom financiranja. Pri tem gre predvsem za naloge in programe iz naslednjih področij: varstvo okolja, urejanje in raba prostora, javna varnost, prometna varnost in mestni promet, zagotavljanje gospodarskih in negospodarskih javnih služb, kultura, šport, institucionalno varstvo starejših, sociala, itd. Potrebna je sprememba enačbe za izračun primerne porabe, saj je sedanja enačba povsem neprimerna in zastarela.

Predlagana sprememba enačbe v predlaganih spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin, ki so bile objavljene 29. 5. 2017 na spletnem portalu eUprava – E-demokracija (v nadaljevanju: predlog sprememb ZFO-1), ne rešuje neskladja med strukturo stroškov in vrednostjo uteži. Kot izhaja iz predloga sprememb ZFO-1, bi ministrstvo, pristojno za finance, ugotovilo primerno porabo občin za posamezno proračunsko po naslednji enačbi:

$$PPi = (0,61 + 0,13 * Ci + 0,06 * Pi + 0,12 * PMi + 0,04 * ŠMi + 0,015 * SUi + 0,025 * SDi) * P * Oi$$

Po predlagani enačbi bi Mestna občina Maribor po neuradnih izračunih prejela celo manj sredstev (priloga 2).

Predlaga se, da se iz enačbe izločita koeficienta Ci in Pi, ki se nanašata na razmerje med dolžino lokalnih cest ter površino. Na eni strani imajo občine z velikim obsegom cest in površin visoke stroške njihovega vzdrževanja, ki jih izračunana primerna poraba ne krije in jih morajo zato občine kriti iz drugih finančnih virov. Na drugi strani morajo občine, ki nimajo velikega obsega cest in površin, te ceste zgraditi in za njihovo izgradnjo prav tako poiskati druge vire financiranja. Za župane je destimulativno, da gradijo nove ceste, saj jih morajo vzdrževati, to pa pomeni dodaten strošek. Ker bi morala enačba za izračun primerne porabe vsebovati socialni vidik, se predlaga, da se v enačbo vključi tudi:

- koeficient Bi - razmerje med deležem brezposelnih občine v celotnem prebivalstvu občine in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine;
- koeficient Wi - razmerje med deležem prebivalstva občine v celotnem prebivalstvu občine, ki prejema minimalno plačo, in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine;
- da se utež za prebivalce med 65. in 75. letom ter nad 75 let poveča, saj imajo občine s starejšimi vedno več stroškov (npr. institucionalno varstvo, staranje

prebivalstva). V obstoječi enačbi je razlika med utežjo za mlade in utežjo za starejše prevelika.

Poleg tega se predlaga, da se utež pri SUI (prebivalci med 65 in 75 let) poveča iz 1,5 % na 6 %, pri SDi (prebivalci nad 75 let) pa iz 2,5 % na 7 %, za brezposelne se predlaga utež 8 % in tiste z minimalno plačo 2 %.

Na podlagi navedenega naj se primerna poraba občine določi po naslednji enačbi:

$$PP_i = 0,61 + 0,12 * PM_i + 0,04 * \check{S}M_i + 0,06 * SUI + 0,07 * SD_i + 0,8 * Bi + 0,2 * Wi) * P * O_i.$$

II)

Ministrstvo za javno upravo s predlogom sprememb ZFO-1 predlaga ukinitve zagotavljanja proračunskih sredstev občinam s stalno naseljeno romsko etnično skupnostjo, kar je z vidika velikih bremenitev socialnih transferov nesprejemljivo. Zato se predlaga, da se ohrani veljavna zakonska rešitev, na podlagi katere se dodatna sredstva zagotovijo občinam, ki imajo stalno naseljeno romsko etnično skupnost. Dodatno se predlaga, da se iz državnega proračuna zagotovijo sredstva za uresničevanje pravic Romov tudi občinam, na območju katerih živi več kot 500 Romov - tudi če niso naseljeni v etnični skupnosti. Obravnavanje Romov na način razpršitve med ostalo prebivalstvo se šteje kot vzorčno, saj omogoča višji nivo integracije, vendar s tem enako bremenitev oz. mogoče še večjo bremenitev proračuna in povezanih aktivnosti in dela z romsko etično skupnostjo.

III)

Na podlagi Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 22/04 in 110/09) pripadajo Mestni občini Ljubljana dodatna sredstva za financiranje izvajanja določenih nalog, ki so pomembna za razvoj glavnega mesta države. Na njegovi podlagi Mestna občina Ljubljana prejme letno več kot cca 7 mio evrov. Mesto Maribor si kot drugo največje mesto v Sloveniji nedvomno prav tako zasluži posebno obravnavo in z vidika srednje- in dolgoročnega razvoja bi morale biti upravičeno do dodatnih sredstev iz državnega proračuna. Zato se predlaga, da se sprejme poseben zakon - Zakon o glavnem mestu Vzhodne kohezijske regije - na podlagi katerega bi Mestna občina Maribor prejela dodatna sredstva.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za javno upravo in Ministrstvu za finance, da pobude proučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanje v roku 30 dni odgovorita.

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik

Priloge: 2x